

Szerkesztőségi iroda

Sepsi-Szentgyörgyön
Csiki-utca, Mathovics-féle
ház, havá
a lap szellemi részét illető
kérdésekkel küldendők.

Kiadó hivatal:

BERNSTEIN MÁRK
könyvnyomdájá
havá a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.
A „Háromszéki háziipar-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lapon
két kétszer:

Csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK.

Helyben házhoz hordva, vagy

vidékre postán küldve

Egész évre ... 6 frt — kr.

Él évre ... 3 frt — kr.

Negyedévre ... 1 frt 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasábon petit-sorért, vagy

annak helyéért 6 kr.

Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyitőr sor 15 kr.

Kossuth levele

Helyf Ignác országgyűlési képviseletéhez Budapestén.

Kossuth Lajos levele, mint a „F. H.” után mult számunkban előre jeleztük volt, megjelent. A nagy hazafi Helffy és társai által félrevezettetve, a honosítási törvény felett méltatlanul elnézősödve, „kitaszítva” látja magát honfitársai köréből. A ki a honosítási törvény czélját tudja, az nem lát benne ily rosszakaratu czélzatokat; — Kossuth nagyon jól tudja ennek szükségességét s belátja annak csészerségét s hisszük, hogy ha azok, kikkel közelebbi levelezésben áll, ugy nem informálják őt, hogy az egész törvény „ö miatta” jött létre, — nem írta volna ezt a levelet.

A levél, melyet Helffyzhez e tárgyban írt, a következő:

Collegno al Baraconne, 1879. nov. 19.

Kedves barátom!

Ön szives volt iratimnak ajtó alá rendezését magára vállalni; ámdé azóta én egy lényeges változáson mentem keresztül, a mire önnek talán kötelessége leend az olvasót figyelemzetni.

Előbeszédemben és kiadandó iratomban én, mint a magyar nemzet tagja jelenek meg.

Sőt a külföld, kormányok és nemzetek benem a magyar nemzeti lét megtestesített eszméjévé válték találni.

E magyarsági minőséget az utóbbi napokban a magyar nemzet képviselői által megszavazott törvény anachronizmusá tette.

Azon magyar nép, melynek polgárokka emelkedésében egy kis részem nekem is volt, oly képviselőket választott magának, a kik elhatározták, hogy az, a ki magyarnak született ugyan, de tíz évig megbízás nélkül külföldön tartózkodik, magyar polgári minőségét elveszíti, hacsak haza nem megyen, hogy valamely község kötelékébe belépjen, vagy valamely osztrák-magyar konzulnál nem jelentkezik.

Hogy mi kár, baj, nehézség érhetne volna Magyarországot, ha ily „kimagyarosító” törvény nem hozatik? — nem értem.

Hogy mi haszna lett belőle, vagy miként fellélek meg a kor kulturális igényeinek az által, hogy ily törvényt hoz? — ezt még kevésbé értem.

Hogy a szabad angol ember a középkor homályában tévelyeg, mivelhogy azt, hogy ő angol ember, s mert angol, hát angol polgár, oly veleszületett jognak (inborn right) tartja, melyet tőle senki a világon el nem vehet: azt legkevésbé értem; hanem azt tudom, hogy ha angol embernek ilyest mondana, azt kapná válaszul, hogy öltönn szörzszakot, hintsen port, hamut fejére és menjen vezekelni, mert káromkodott isten, a természet és a kultúra ellen.

Hanem hát a törvény megszavaztatott.

En harmincz éve vagyok külföldön és bizony nem az osztrák-magyar kormány megbízásából.

En Magyarország jelen állapotát jogszerűnek el nem ismerem: mert a magyar nemzet elidegeníthetlen lét-jogába ütközik.

Közégy kapcsolatba hát nem léphetek, mert ez által oly alattályi viszonyba lépnek, mely nemzeti jogérzetemmel ellenkezik.

Osztrák konzulnál természetesen nem jelentkezhetek, mert annak hatóságát magam felett el nem ismerem.

Apostata-vá nem leszek.

Tehát én és fiam a kitaszítottak közé tartozunk.

Még néhány magyarral az egyedüli emberek vagyunk a kerék világon, a kik nemzet tagjai nem vagyunk. A világ páriái vagyunk.

„Consummatum est.”

Tudomásul vesszük.

Fiam, kik előtt még egy élet áll, miután annak jobb részét hazaszeretetből a gályarabokkal

egy lábon, azaz polgári jog nélkül elveztegettek — fiam gondoskodni fognak, gondoskodniok kell magukról, hogy világpáriák ne maradjanak.

En az maradok.

Ihat kérem figyelmeztesse iratim olvasóit (ha lesznek olvasói!), a hol ez iratokban velem mint „magyarral” találkozunk, — olvassák elébe ez szót: „völt”, vagy ez szót: „kitaszított.”

Különben, a mi eltem czélját és szívem érzelmeit illeti, vagyok ma, a mi tegnap voltam és leszek a számomra kimért holnapon át, a mi ma vagyok.

Az anyai kebelről való eltaszítást a változhatlan fiú szeretet hűségével fogom viszonozni — mind halálomig.

Szíves üdvözléttel, barátja

Kossuth Lajos.

A háromszék barczasági vicinális vasut előmunkálataira Schweinitz Gyula grófnak sikerült Brassó kiváló pénzintézetei és czéggje által már is szép összeget előjegyeztetni. A lapunkhoz beüldött névsor szerint a következő aláírások tététek: Czell Frigyes és fiaí 300 frt, Kammer & Jekelius 100 frt, Stannescu 200 frt, G. Joannides 200 frt, Anast. J. Sofron 100 frt, Heschmer Adolf 100 frt, J. Quittner 50 frt, „Erdővidéki bányatársulat” 100 frt, László M. 50 frt, „Első erdélyi bank” 200 frt. Összesen 1400 frt o. e.

A gróf ur lapunkhoz intézett levelében köszönetét fejezi ki a nagyon tisztelt aláíróknak, a kik ezen nemes felajánlással nemcsak saját érdekében tettek, hanem a közjő előmozdítása körül is érdemet szerettek egyuttal.

Az előmunkálatok költségei azonban nagyobb összeget igényelnek, hogysem az említett előjegyzések összegével készen lenne az alapösszeg. Ugy véljük, hogy a maga helyén van, ha kérésünkkel

A „Nemere” tárczája.

Nápolyi Endre balladája.

— Írta ÁRA Y JÁNOS. —

„Mit kötögetsz, mit fonsz selyem-arany-szállal
En szép feleségem, Johanna királyné?”
„Neked, uram, látod, hímerek palástot
Koronázó napra: zsinórt verek arra.”

Mosolyog az aszonny, de csa' szem" szája.
„Endre fiam, félek: gonosz itt a lék”
Gyanús szeretet az, soha se víz jóra:
Nápolyba, vitézek! boszúra, boszúra!

„Fiam, édes Endrém! nincs e dolog rendén:
Jer vissza hazádba, szép Magyarországra.”
„Nem, anyám: meghalnék, szívem megszakadna:
Szeret is Johanna, mint a maga lelkét.”

Hímerte palástom selyem-arany szállal,
Rá mentekötöt is gyenge tiz ujjával.
Hímerek szeretet az, soha se víz jóra:
Nápolyba, vitézek! boszúra, boszúra!

Búcsút veve anyja, Erzsébet királyné:
„Ime, az újodra köves arany gyűrű,
Felvonom azt mindjárt: s méreg, acél nem jár:
Ösz remete adta, pápa megáldotta.”

„Lókól is hát nekem, asszony feleségem,
Mint ki az udvarnál gonosz ellenségem!”
Holond hűtárság az, soha se víz jóra:
Nápolyba, vitézek! boszúra, boszúra!

Kulcsos Averszhoz, daliság nagy garral,
Az egész udvarral, megv. Endre vadászni.
Fogadót sokszor jegyi szállására,
Lakona, házias, egy régi kolostor.
„Édes uram, most is ott legyen a házó,
Veti azt Endrénké a sok lesben álló.
Rettenetes éj ez, sohse' virrad jóra:
Nápolyba, vitézek! boszúra, boszúra!”

Meghitt kamarása szólítja ki Endrét
Éjféli órában, felesége mellől:
Nosza csak rátamad kívül a zivány had,
Megfojtani kézzel, máskép sohse' vész el.
Lehánnya magáról gyilkosait karja,
S hogy nyitott akarja, nem nyílik az ató.
Áruló szeretet soha se víz jóra:
Nápolyba, vitézek! boszúra, boszúra!

Másnap egész udvar régi kolostorból
Vigan haza fordul palotás Nápolyba:
„Szép Endre királyt holtan, temetetlen
Leli majd a kertben, a ki élőbb rányt:
Szoritva nyakára egy dráza zsinór,
Zöld selyem fonálból, fényes arany szállból.
Gyilkos szeretet volt, büra vive, büra:
Nápolyba, magyarok! vérbeli boszúra!”

A divat.

3. ik Folytatás.

A tizenegyedikétől a tizenötödik századig terjedő korszak az átalakulás, a felvilágosultság kezdetének korszaka. Ezen időszaknak már kezdetén Franciaország adta Európának a „ton”-t s ettől kezdve a francia divatnak utánzását találjuk mindenhol, s csak ritkán akadhatni a nemzeti jelleg kifejezésére, kivéve az alsóbb néposztályokat.

A lovagok kifejlődésével, a tornák és lovajátékok divatba jöttével érték el a nők a ragyogás tetőpontját. A lovak semmit sem mondott, semmit sem tett olyat, a minek vonatkozása ne lett volna a nőkre; ezért nevezték magukat a lovagok a „szerelem szolgáló-nak, „Serviteurs ou servants d'Amour.” Nem egyszer volt eset rá, hogy a választott hölgy lovagját egy kis láncon vezette a küzdőterre.

Az udvari fény kitejlődésével a leggdagabb és legnemesebb családok oda vonultak s legfőbb örömeiket találták abban, hogy egymást felülmúlják pompában. Medicis Katalin környezetében 700 udvarhölgy volt s többé kétségbe sem lehetett vonni, hogy Franciaország és a francia udvar áll legelül a galanteriában.

A germán vagy az ó-európai népek abban különböztek a többiektől, hogy leggyorsabban változtatták öltözetük alakját és anyagát, a minek oka részben a szabadságban lehetősé fel, részben pedig abban, hogy hadjárataikban sok új, idegen dolgot ismertek meg, a mit magukkal hoztak. Ha sonló hatással volt az idegen sergek, és kereskedők átvonulása.

A divat azonban még nem volt általános,

minden országnak, minden tartománynak megvolt a maga divatja, mignem a divat privilegizált szülőhelyévé lett Páris. Megjegyezhetjük még, hogy a férfidivat gyorsabban változott, mert a férfiak többet utaztak idegen helyeken.

A francia udvar nemcsak az öltözökre nézve szolgált ezentul mintaképül, hanem a butorzatot, az építkezést, a társadalmi intézményeket is innen vették át. A ruházat drágaságára és tömegére nézve örltt versenyt fejtettek ki: divatba jöttek a rövid ruhák, a magas süvegek s a hirhedt hosszú orru cipők, a melyek ellen még az egyházi átok villámai is fel-felczikáztak. — A burgundi udvar egy keresztelés alkalmára 500 nemest öltötöttet bársonyba s ajándokol mindenkin három soros aranyláncot kapott. Divattálmányaikról híresek Medicis Katalin s két leánya Erzsébet spanyol királyné, II. Fülöp neje és Navarrai Margit. A női ruhák gyakran arany és ezüstszövetekből készültek. Hogy a nők közt magasságra nézve nagy különbség ne legyen: a selyem cipőket — chausseure — hol sarok nélkül, hol araszos sarokkal látták el.

Egészen különleges volt a spanyol nők divata, mely legkevésbé volt álvátozó változásnak. A nők rangkülönbség nélkül festették nemcsak az arcot, hanem fület, kezét, vállat és homlokot. A ruha elől egészen zárt volt, drágakövekkel készült gombokkal összeszorítva, a hátán azonban mélyen ki volt vágva. Ezen öltöny oly hosszú volt, hogy a lábukat tökéletesen elfőde; följé hosszú mantilla jött. Az ékszerek ép oly nehezkedek voltak, mint a ruha. Az öv pénzdarabokból és ereklyékből állott s mellette minden spanyol nő derekán valamelyek egyházi rend gyapjuszínjóra volt megérsőtve. A haj drágaköves tükkal volt tele, s a természetes felett alhajat viseltek. Minél előkelőbb volt valamely nő, annál nagyobb pápaszem csillogott az orrán.

XIV. Lajos alatt egész Európa társadalmi élete a párisi után indult, mely telve volt a legrikibb ellentétekkkel. Egyetlen udvarnál sem

azon községekhez fordulunk, a melyek leginkább vannak érdekelve, legtovábbra ohajthatják, hogy a "háromszék-barcasági vasut" minél előbb kiépítessék. — Felkérjük tehát az érdekelt községeket, hogy községi jövedelmük arányában saját, helyeslen feljogott jövedelmük fontos tényezőjének gyarapításához hozzájáruljanak: *megyének főispánjánál az e czélra kitett ievn. vagy saját beküldött ievken jegyezzenek elő.* A községi jövedelem nagyságának rendjében összeállított névsora az első sorban érdekelt községeknek a következő: Zágon, Nagy-Dorosnyó, Gelencze, Kovászna, Zagon, Zahola, Sársfalva, Nyén, Pákó, Bodola, Szent-Katolna, Nyujtód, Egerpatlak, Páva, Hidvég, Árapatak, Sztvor, Kilyén.

Hasonló kéréssel fordulunk Sepsz-Sztgyörgy, Kézdí-Vásárhely és Bereczk városokhoz, azok tisztelt kereskedőhöz és iparosaihoz, hogy előjegyzéseiket közzéadják az emelvények emelvény motorától ne tagadják meg. A polgármester urak által a tárgyban helyenként összehívandó értekezletek hisszük, hogy nem maradnak eredmény nélkül. A viszonyok kedvező voltak látva vetve, most kell megragadni az alkalmat, mert az idő eljárt.

A z ország ház november 24-iki ülésében a kérvények tárgyalása után ugyszólván incidentaliter a miniszterelnök fontos nyilatkozatot tett. Helfy Ignác ugyanis az iránt interpellálta a kormányt, miért nem közölték a magyar országgyűléssel annak idején hivatalosan a külügyminiszteriumban történt változást. Tiszta Kálmán kormányelnök erre kijelentette, hogy eddig ugyan a gyakorlat az volt, hogy hivatalosan csak a delegációk értesültek a közös miniszteriumban előfordult változásokról, míg a monarchia országos törvényhozásai s nevezetesen a magyar országgyűlés csak oly esetben értesültek arról hivatalosan, ha e változással kapcsolatosan a magyar miniszteriumban is fordult elő változás, mint például a nádrásy magyar miniszterelnököknek közös külügyére, és gróf Lónyay közös pénzügyminiszternek magyar miniszterelnökök történt kinevezésekor. Eddig tehát ez volt a gyakorlat s ezt követték Andrásy gróf távozásakor is. Jövőre azonban a kormány maga is el akar térni az eddigi praxistól, s megálapodott mar abban a többi kormányokkal, hogy minden a közös miniszteriumban történt változás a magyar törvényhozásnak, illetőleg országgyűlésnek is hivatalosan tudtára adassék a magyar miniszterelnök által. S ez mindenestre a correctebb, helyesebb eljárás.

Gorcsakov herczeg nov. 28-án érkezett Berlinbe. A "Nordd. Allg. Ztg." egy pétervári levéllel fogadja, a melyben tény gyánánt közli, hogy Valuev lesz a külügyi politika intézője. A kancellár megártja ugyan méltóságát, a hivatalos terheket azonban meghatalmazott és önálló "segédje" vállalja fogja rakni. E tekintetben mint praecedens említi meg a nevezett lap, hogy Nesselrode gróf is 1862-ben bekövetkezett haláláig megártotta rangját, ámbar a külügyi hivatal vezetősről lemondott.

Valuevet negyven évvel ezelőtt hivta állami

csoporsult azon időben annyi fény és annyi nyomor; olyan zajos öröm és oly mély síri csend; oly félénk kegyesség és oly rémítő erkölcsi süllyedés. Lajos alatt fejlődött ki először a jó izlés, alatta találták meg a "jó társaság" hangját, melyet azelőtt hiában kerestek, de a mellett annál inkább romlott az erkölcs; a pompaszomj és birtokvágy idézte elő azokat az irtózatos mérgekverési eseteket, a melyek számára külön törvényeket kellett felállítani Montespan asszony egyik udvari bálon a krinollon lapte meg az udvart, azon öltönydarabbal, melynél az illemmel ellentétesebbet még soha sem találtak ki. Egyik udvarhölgy az estélyen fejdűl miniature három árboczos hajót viselt. — A férhnaknál a szakáll eltűnt; minthogy az uralkodó nem viselte, az alattvalók is levétették. Hiába fenyegetett a papság a purgatoriumba jutással, törekvése hajótörést szenvedett s így ő is szépen megváltak szakálluktól. Ez volt a szakáll szüntetése, mely 1848 ig tartott, a midőn újra divatba jött, kivéve a papokat. A fejre rettenetes nagyságu paróka került, a melyről szentül meg voltak győződve, hogy fiatalit. A nőknél a rövid fűrtök helyébe jött nemsokára a "Fontange" nevű fejk.

Lajos udvara mindenben példányképmű szolgált a többieknek. A fejedelmek tömegesen utaztak Párisba, hogy megismerhessék és tanulmányozhassák az ott levő szokást és divatot. Nagy kötséggel hozatták a francia udvartemestereket, jószágirigzagatókat, nevelőt és asztalírást, gouvernantokat, szobalányokat, s a kis gyermek ettől kezdve előbb gyűgyögött franciaul, mint anyanyelvén

Folytatása következik.

szolgálatba Miklós czár. 1861-ben belügyminiszterré nevezték ki. Ezt az állását megtartotta 1868. januáriusig. Ekkor ellenségei zavarták ki hivatalából, a kik közzé Gorcsakov herczeg is tartozott azóta, hogy erőszakos eszközökkel akarta föltölteni a czárt minden szlávok pártfogójává 1872 óta az uradalmak minisztere volt Valuev. Különben azt beszéllek Gorcsakov örököséről, hogy mozgóként, a hol szükséges sőt engedékeny is, de minenkör tisztában van saját czéljaival.

Sohasem volt még annyi függő kérdés az európai hatalmak közt, mint most. E függő kérdések nagyobb részét azonban kölcsönösen csak czifraságnak használják a hatalmak azon kérdések takargatására, a melyek érdekeiket érintik. Azon kérdésekben tehát, a melyek mellékesek Ausztria-Magyarországra nézve, de a melyekre súlyt fektet a francia hagyomány, bizonyára támogatni fogja kormányunk Franciaország kívánságait. Ezen mellékes függő kérdések közé sorozzuk az egyiptomi kérdést is, a melyben politikai színezete van. Ez alkalommal általában is figyelmezteti az "Ellenőr" külügyi kormányunkat, hogy ne sokat markoljon, hogy a mit megfog, jól megmarkolhassa.

A háromszék-barcasági vasut.

Gróf Schweinitz Gyulától.

Egy brassó-otjozi vasut, csak a transitó forgalomnak tenne szolgálatot, a nélkül, hogy felvenné a javaknak azon nagy tömegét, a mely a falvakból városokba szállíthatnák.

A vasutnak ezen a vidéken olyan helyeken kell átvonulnia, a hol megvan a nyers anyag a létrejövendő ipar számára, azaz főképp a mi vidékünkéről szólva mint ilyen a fa, a melyelyel ki- és befeléd kereskedést lehetne üzni.

Nem beszélünk mi itt kizárólag a tölgyfáról, hanem a büfka és a többi eszközfaik tolvaterjesztéséről s e mellett mindazon iparágakról, a melyek fából munkálkodnak. Szóval, hogy az erdők birtokosainak számára piacról legyen gondoskodva. Az igazonó állatok erejét a gőz erejének kell hogy helyettesítse, a vasutnak a szó valódi értelmében vett szállítási eszközé kell válnia s a szállítást nem szabad fényűzéssel drágán emelt építkezésekkel megterhelni. Ma már kezd utat törni nálunk is azon meggyőződés, hogy az ország fontos területeit nem szabad vasut nélkül hagyni csak azon okból, mivel tetszett az eddigi vasutakat patolatszerű pályaudvarokkal s minden elképzelhető fényűzési épületekkel ellátni, a melyek a tulajdonképeni forgalomnak a legkisebb hasznot sem hájtanak.

A vicinál és inkább országúthoz hasonlítható vasut, mindazon helyeket a hol egyáltalán szállítási való anyagot találhatni, a fõvonal pályaudvaraiával összeköttetésbe hozza; az ország belsejébe s a távolabb eső térségeket; megállási helyei magukban a községekben szoktak lenni, nem szokott nehéz vonatokat vinni magával, hanem alkalmazkodik a népességhez, ismeretlen lévén előtte a nagy vasutak üzletének hajthatatlansága. Az ily vasut, minden egyébtől eltekintve, a forgalom megéléntítésében és a nemzeti jólét gyarapításában keresi feladatát, s csupán a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem szolgálatában áll.

Mielőtt további vizsgálódásokba bocsátkoznánk, előadjuk, hogy miképpen képzeljük mi e vicinál vasúthálózatot Erdély északkeleti részére nézve:

- 1) A földvári állomástól kiindulva Hidvégen át Árapatak, Előpatlak, Szemerja, Sepsz Sztgyörgy, Kilyén helységeket át Uzonnak, Egerpatlaknak, Nagy-Borosnyó, Zágon, Pákó, Kovászna, Páva, Zahola, Gelencze, Haraj, Sz-Katolna, Kézdí-Vásárhely, Sársfalva, Szászfalu, Nyujtód, Lemhány helységeket át Bereczknek és Soósmezőnek.
- 2) Uzontól Kőkös, Prazsmár, Nyén, Bodola, Tatrag, Hosszufalú, Csernátfalú, Bácsfalú, Derestye, Hétfalú, Brassó, Keresztényfalva, Vulkán, Feketehalom, községnek.

Ha a vasút-vonal egyenesen Kézdí-Vásárhelynek, illetőleg Bereczknek vitetnék, sokkal kisebb volna a va út területe, ha bár igaz, a vonal is rövidebb. A tervezett vasut területének népessége Brassó kivételével kerekaszámban 95,000 lelket tesz, ha a vasut pedig egyenesen vitetnék, csak 60,000 lakos esnék azon területre, a mely a vasut vidékének volna mondható.

Ha már most két és fél tonna szállítványt számítunk egy lakóásra, akkor 4,603,000 mázsa esnék a vasutra, míg ellenben egyenes északkeletében csak 3,000,000 mázsa. A vasut forgalma pedig nem növekedhetnék, mivel a fa az egyenes vonaltól nagyon távol esik s a népesebb községeket pedig egyáltalán nem is érintené.

Nem is arról van tulajdonképen szó, hogy Kézdí-Vásárhely, illetőleg Bereczk és az Otjos szoros a legrövidebb uton megközelíthessék, hanem arról, hogy azon vidék, mely Erdély délkeletén fekszik, be legyen vonva a forgalomba, hogy ezen vidék terményei a fõvonalra kerüljenek; a mint-hogy bárki is beláthatja, hogy az országban ezen része száz meg száz oknál fogva az ipari fejlődésre nézve is sokkal képebb és alkalmasabb, mint az ország többi részén.

Minekutána kijelöltük a pálya irányát, vegyünk fontolóra annak költségeit.

A pálya hossza 156 kilométer.

Az építési, sinlerakási, az építmények, a föld-építmények, a vízállomások, a nagyobb hidak stb. költségei kilométerenkint 12,203 forintra tehető s így 156 kilométerre nézve 1,913,028 frtra, a forgalmi eszközök kilométerenkint 1473 frtra, együtt 229,788 forintba kerülnek. — Már most számítva a részvénykamatoakat az építés alatt, továbbá a pénz beszerzést, összesen 2,575,235 frtnyi tőke szükséges; minthogy pedig a forgalmi költség kilométerenkint 790 frtra, 156 kilométer után 123,240 frtra rug, ennél fogva évenként 329,258 frtnyi jövedelmet kell e vasutnak hájtania, hogy a részvények és prioritások kamatait is födőzni lehesse.

Vegyük számba már most a pálya jövedelmességét.

Olyan vidéken, hol csak földművelés és állattenyésztés van, minden fejté két tonna szállítványt és nyolc utas vehető fel, ha ugyan egy négyszög kilométer területen legalább 80 ember lakik.

Háromszéken egy nsz. kilométerre 35 ember jut átlag; a számítás mindazáltal talál, mert e vidéken két és fél tonna teherszállítvány jut egy lakóra

Háromszéken csak gabonaneemből termesz

teltek:

buza	174.251 mázsa,
elegybuza	27.793 "
rozsz	390.212 "
árpa	120.488 "
zab	135.025 "
kukoricza	270.025 "
pityóka	25.288 "
összesen	1,150.382 mázsa.

Ebből leütendő: táplálékul 525,191 mázsa; maradt 625,191 mázsa; ebből vetőmagnak kell 225 ezer mázsa, melyből azonban csak 200,000 mázsát veszünk föl, mint olyant, mely vasutra kerül.

E szerint lesz e pályán szállítványi teher:

a) gabona	200.000 mmázsa
b) só, vas, szesz, dohány	"
c) mintegy	50.000 mmázsa
c) behozatali és kivitelű áruk	80.000 mmázsa
d) fa és faárúk	4.400.000 mmázsa
összesen:	4,530.000 mmázsa.

A pálya hossza kerekaszámban 22 mértföld. Már most fölvesszük, hogy az áru átlag 10 mértföldet halad a pályán s ezért csak 10 kr esik; ez 473,000 frtot tesz, minél fogva tehát a pálya költségei, a részvények és prioritások kamatai és törlesztése teljesen födőzve vannak, valamint a szükséges jövedelmezőség megvan.

A fára nézve meg kell jegyeznünk, hogy Háromszék és Brassó megyében mintegy 51 nszög mértföld erdő van; ebből csaknem a hozzáférhető telenségig távol fekvőnek és letaroltnak vetetik 29 nsz. mértföld. Marad tehát 22 nszög mértföld vagyis 220 000 hold erdőiség; mi ebből 40 évi forgalmat veszünk fel, holdanként csak 50 ölet, egy öltre csak 20 mázsát; ez pedig 4.400,000 mázsát tesz összesen.

A személyszállítás tekintetében tartózkodunk minden számítástól; ha csak 3 utazást számítunk egy lakóra — megjegyezték, hogy 80 lakóssal egy nsz. mértföldön 8 utazást szoktak venni, e szerint 35 lakóssal 35 jönne, tehát csak 3 személyt véve számításba: ez a tervezett pályánál 288,000 személyt eredményezne személyenkint 10 krajczárjával, tehát 28 800 frtot.

Az élőállat forgalmat még nem vehettük számításba, mivel e tekintetben nem állnak rendelkezésünkre adatok; különben ez sem lenne épen jelentéktelen.

A mi azokat a brassó megyei községeket illeti, melyek a tervezett pálya által érintetnek: ezekre nézve a következő számítást vesszük:

Feketehalom (Zeiden)	38,062 mázsa
Keresztényfalva (Neustadt)	114,000 "
Rozsnyó (Rösenau)	115,000 "
Volkány (Wolkenau)	160,000 "
együtt:	427,062 "

E községeknek van 11570 lakosuk, mire nézve megjegyzendő, hogy Keresztényfalvára vonatkozólag a szállítási viszonyok nagyon alatta állanak a valóságban, mivel itt a pálinkafőzés 500 hízó-ökörrrel együtt, valamint a csak most fejlődésnek indult tüzmentes anyaggyártás nem vétett egészen számításba.

Fővárosi levél

Budapest, 1879. november 30

Tisztelt szerkesztő ur!

Azt hiszem, hogy nem teszek fölösleges dolgot, midőn becses lapjában a "Kisfaludy társaság" utóbbi érdekes gyűléséről egyetmenst vázlatosan leírok. Remélem, hogy a közönség is szivesen olvas el egy pár olyan sort, mely e derék társulatról szól.

Folyó hó 26-án délután 3 órától kezdve tartott meg a gyűlés. Igen szép számú közönség jelent meg az akadémiai épületben. Ott lehetett látni a hölgyek szép társaságát, a lelkesültni tudó ifjuság egy részét s az irodalom nevezetes corifeusait. Az ember szive repezett az örömtől, mely oly vidám és vonzó magyar társaság szemléléséből

fakadt. A szívek mintha érezték volna, hogy kellemes meglepetések lesz.

Elnök cseppet a gyűlést megnyitja. — Már mindenki „Divina comedia”-nak egy részletét gondolt jéles „úfordítónak Szász Károly fordításában, midőn Gyulai Pál jó vastos könyvet tart a kezében s örömtől sugárzó arczszáj jelenté, hogy Arany János „Toldy szerelmé” című új művét küldi a társaságnak tisztelete jeléül. — Minden szem Gyulai Pálon csüngött s oly hallgatás állott be, mint milyen a kellemes hírt követni szokta.

Elnök aztán elmondta, hogy Arany János személyéhez a társaságnak több kedves emléke fűződik s „Toldi”-jának más részeiből saját ülésén is hallott már. A költő halála előtt nem akará közölni e részt. De engedett mégis barátai unszolásának s beküldte a „Kisfaludy-társaságnak”, hogy onnan induljon ki hódító útjára. „A sok unszó között én valék a leggyöngédtelebb — mondá az elnök — tán vétettem, de bárcsak mind ilyen hibákat követhetnek el életemben.”

Elnök azon ajánlata, hogy „Toldi szerelmé”-ből egy rész azonnal olvassák fel, nagy tetszéssel fogadtattott s a közönség élvezettel hallgatta végig azt az epizódot, mely a prágai kalandot tárgyalja. A legnemesebb mulatság volt ez. Az éljenek elhangzása után Szász Károly a lelkesülés hangján azt az indítványt tevő, hogy e jó hatás megőrzése végett őt és társát a felolvasástól mentse fel a közönség. Elfogadtattott, valamint azon indítvány is, hogy a társaság azonnal testületileg fejjeze ki tiszteletét a nagy költőnek. Ez meg is történt, kívánván neki annyi áldást, mennyi dicőségét élteben kivívott. — Az ülés fél 7 órakor ért véget. A közönség igen elégtelen osztott el, vívén keblében az Arany iránti tiszteletet megkötszezeve.

Elmondván a gyűlés tulajdonképeni folyamatát, legyen szabad a közönség figyelmébe hozni valamit azok közül, mit már régen tud a Toldi mondáról. A Toldi-mondáról a történelem nem tud semmit. A nép teremtette, az ő száján járt „szájral-szajra”. Egy hős, Toldi Miklós szerepel benne kezdetől végig, a néptől költőleg fel fogva s így e nemben egyedül áll a magyar irodalomban. Nagy Lajos király idejéből éret. Első, ki énekeibe összefoglalta. Illosvai Péter enéklő diák 1574-ben. Ez a dicsőség az anyag megőrzésében s bár egyéb érdeme nincs is, azért a figyelmet nem lehet őt megtagadni. Énekeinek egy lőcsei példánya fennmaradt s abból vevő Arany „Toldi”-jának tárgyát, melyet három részre osztott.

Az I. rész, melyet a közönség 1846-ban „Toldi”-cimen kapott, a hírhedt hős Toldi Miklósnak fiatal korát tárgyalja. Előbb otthon ül Miklós szeretett anyja oldalánál, dologgal tölti idejét. György bátyjával nem él békében, — mert az örökséget akarja elkaparni. Miklós véletlen útján gyilkosságot követ el s bujdosik, nyomorúságban küzdve sokáig. Rendkívüli ereje feltűnik, vitéz lesz s a cseh óriás elleni vívásban kitűnteti magát. A király megbocsátja bűnét, udvarába veszi és György bátyját elereszti.

A III. rész 1848-ban jelent meg. Az elhírhedt hős Miklós most szürke hajúvá lett. Haza vonul magányába s miután még egyszer kitűnteti magát, végkép visszavonul, nem állhatván ki az őt csufozó apródokat. Majd később meghal szülőföldjén. E rész címe „Toldi estje”.

A mondanak eleje és utója már készzen volt. Toldit mint ifjút és őregét látta a közönség, de mint férfit nem. A költőnek nem állt elég anyag rendelkezésére s a középrész nem készíthette el korán. De az a tudat, hogy Toldit egészen kell bírni a nemzetnek s az ilyen biztatások, mint a Petőfié: „hogya megteremtetted a fejt és lábát, teremtsd meg a törzset is” — ösztönözték a költő erejét s a tavasz meghozá „Toldi szerelmé”, a monda középrészt.

Ez Toldinak más emberektől eltérő szerelmét tárgyalja Rozgonyi Piroskával, mely Piroška Aranyknak Piroška unokáját és meghalt leányát juttatja eszébe s a fájdalmas emlékezet a legszebb érzelmeket csalja papírra. Tárgyalja ez még a nápolyi hadjáratot, miközben Toldi kegyet is veszít, de később visszanyeri azt. És mi a legnagyobb művészeti alkotásokhoz tartozik, e kor után 300 évvel következő dolgokról is szól Rákóczy idejéből. — Itt az anyag „Toldi”-ból, „Toldi szerelmé”-ből és „Toldi estje”-ből. Ezt Arany nem elbeszéli, — hanem elzenéli úgy hogy magyar ember vére csak amugy pezseg, mikor hallja. Láttatja az igazi magyar alakot, jellemet a maga egyszerűségében, szőgletességében és lovagias jóságában. De többet nem is szőlek a műről. Ismervén tartalmaz mind, igyekezzünk egészen megismernekdni vele. — Aztán meg boruljunk le a költő nagysága előtt, kit mocsoktalan jellem és fáradhatlan munkásság bátyján gyanánt állita a nemzet élé, ki megadta a nemzetnek azt, mivel tartozék; ada művet, melyet minden magyar embernek bibliája mellett kell tartania.

Balog József.

Brassó és a magyarosodás.

Brassó. 1879. nov. 27.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Nemere” ez idei 92-dik számában „Brassó és a magyarosodás” czim alatt R. G. alárírással egy czikk jelent meg, mely végszávaiban maró gunnyal lobbantja szemére a „magyar olvasóközö”-nek a magyar szellem hanyatlását, magyar nemzeti ügy tepsedését.

Magában a czikk elég jó indulattal van szerkesztve s sokban igazza is van írónak, ámbar a mi viszonyainkat nem ismerőnek látszik, erre mutat legalább az is, hogy a „magyar társalgó”-t „kör”-nek nevezi. Ilyes hibácskát azonban szivesen elnéz minden idevaló jóérzelmű magyar ember, tekintve R. G. urnak nemes intentiót, melyekből kiindulva látszik írni czikkét. Ámde nem hallgathatjuk csak úgy egy nélkül azon bizarr könyvműséget, melylyel egyetlen mondatában úgy elbánik a magyar dalárdával, mintha erre zott vesztegetni se volna érdeme. Azt mondja czikkirő ur:

„Egy jól roszul összetakolt magyar dalárdánál, annak hébe-korba egy „fellépésnél” semmi egyéb jele nincs, hogy itt magyarok is laknak.”

Nincs tehát „közszellem, magyar szellem” Brassóban s a dalárda is, mely még jeleznél, „hogy itt magyarok is laknak”, csak úgy „jól-roszul összetakolt”, s csak „hébe-korba” s akkor is időzjel között lép fel, azaz „fellép” az . . . állványra és . . . semmi egyéb.

Vajjon lehet-e, szabad-e még ellenségségnek is így beszélni a „Brassói magyar dalárdá”-ról? Nem! Ezen egyletnek érdemei vannak, melyeket tőle eldisputálni nem lehet. Rövid fennállása óta lakadatlan kitarással tört nemes czélla felé: művelni a magyar nemzeti dalt s ez által a közművelődést elősegíteni. Ezek mellett a helybeli tekintélyes, jóhírnevű, idegen ajku dalegylettekkel nemes, de nehéz versenyre kellett kelnie. S a próbát kiállotta. Tanuskodnak erről a „Kronstädter”-nek nekünk különben hízelkődni nem szokó kritikáit. A mi jelzőnk nem „jól-roszul összetakolt”, hanem mint dalárdának ez „magyar” s mint testületnek ez „erkölcsi”. Bárki előtt nyitva életünk, multunk és jelenünk: mi nem pirulunk azokért, mert kötelességünk megtevők.

A mi a „fellépést” illeti, egyszer a német Gesangverein karmestere egy bírálta meg a dalárdát: „Ihr seid Meister im piano Singen” Zsakkowsky Endre, ismert zenészerző pedig egy véletlen alkalmával a dalárdát hallva, meglepetését nem titkolá s meglegedésének jeléül a dalárdának emlékéül küldé „Harmonia” című jeles férfi-negyeseke füzetét. Távols minden öndicsékvéstől, bizony mi nemcsak „fellépünk” hanem meg is álljuk helyünket.

Egy dalárdista.

Brassó, 1879. november 26-án.

Tisztelt szerkesztő ur!

A „Kronstädter Zeitung” nénie 187-ik számában „dumme Junge aus Kronstadt” és ön lapja ellen nagyon kifakad és ezen kifakadásában áttcsapong a „Tisza ázsiai gazdálkodásra”. Régi óta ez; tudjuk, hogy a „Kronstädter Zeitung” és híveinek a mi magyar, semmi sem tetszik, az mind ázsiai gazdálkodás! Pedig hiába nyugdolózik, mert ő és párhivei soha oly rózsaszinben magokat nem fogják többé látni, mint azt ők ohajtják.

Azt gondolja a „Kronst. Zeitung” és hívei, hogy az ő boldogságuk vagy boldogtalanságuk Tisza személyéhez van kötve s ennek bukásával sorsuk jobbra fordulna? Illuzió, melyben ringatják magukat. Hígyjék el önök atyafak, hogy soha kormány nem leend Magyarországon, mely több privilegiumot nyújtson önöknek, mint a jelenlegi.

Különbön önöknek nem is az a vágyuk, hogy Magyarországon ilyen vagy amolyan színezetű kormány legyen, — hanem az, hogy egyáltalában magyar kormány ne legyen. Önök egy centralizált osztrák-német kormányt ohajtanak, ez az eszméjárások, mely agyokban forr; nem gondolják meg, hogy mi a mostani dualisztikus államforma tart, addig kedveznc eszméjük csak szerény ohajlás marad.

Ha pedig ezen államforma egykor fölbomlana — mire különben még soká várhatnak — akkor is gondunk leend, hogy többet Bach-huszárok ne legyenek, föl volna, ha a „Kronst. Zeitung” és hívei megbarátkoznának nagy költőnk ezen szavaival:

„A nagy világon e kívül nincsen számokra hely; Aldjon vagy verjen sors keze: itt élend, halndó kel!”

Hódoljanak ennek s sokkal boldogabbak lesznek.

Egyébiránt a mint az eddigi eljárásokból naponta tapasztaljuk, önök, a hol tehetik, nyíltan és titokban, mindenütt a magyar nemzetiséget s kormányát gunyolják, a leggyöngédtebb intézkedéseit nevétségének szeretik feltűntetni s oly kifejezéseket használnak, melyek önöktől semmi esetre sem méltányosak; az által, ne hígyjék, hogy jó szolgálatot tesznek pártbíveiknek.

Köztünk is van elég magyar, ki Tiszával nincs melegevedve; de ezen elégedetlenség nem azonos az önökével, mert nálunk nincs oly magyar, ki a magyar állameszme ellen üzdené. Mi

ezen eszme mellett harczolunk s azt egysékkért senki személyéért feláldozni nem kívánjuk. Önök szeretnék látni, hogy bukják a személy, de nem azért, hogy ez vagy az legyen, hanem azért, hogy az által az eszme is bukják. Önöknél a személyé csak ürügye egy messzebb ágazó fondorlatnak.

Önök mindig haboznak, nem mernek nyíltak, határozottak lenni; ha előveszik is a guny fegyverét, mindig szeretik a körülményeket szerepiő magasabb személyekkel egybekeverni s azoknak palástja alá rejtőzni. Például utóbbi czikkében is az itteni főispánra támaszkodva, úgy futólagon jegyzi meg: hogy merészi a „Nemere” a főispán személyét az itteni tényezők közé bele vonni? — Hát mit gondolnak önök, hogy a főispán ur személye vagy bárkié is oly szent, közelíthetetlen valami, hogy még nevét sem szabad említeni? De igen! bárki nevét is — illedelmesen; illetet tanulni pedig nem fogunk a „Kr. Ztg.” iskolájába menni.

Azt hiszi a „Kronst. Ztg.” hogy mindegy a magyar államnak, akárki Brassóban főispán? Oh nem, az nem lehet nekünk közönyt. Ide oly egyen kell első sorban, ki a magyar állameszme barátja testetől-lelektől és a ki a közmegebecsülés színvonalán áll mint polgár; ezen tulajdonságokat, azt hiszem, megtalálja a „Kr. Ztg.” is a jelenlegi főispánban.

Legjobb volna, ha a jelen viszonyokkal kibékülnének s többet tanulnának magyarul, mint a mennyt tudnak; több hasznát vennék, mintha idejüket gunyos czikkekc fecsérzésre vesztegetik. — Bizony furcsa emberek is önök! Magyarországon lakván, mint egyszóval okos emberek, azt képzelik magukról, hogy a kulturát tovább ársztani hivatták, és mégis mint illéptel és képzett emberek az állam nyelvét oly kevéssé tudták megtanulni.

Mindaddig, míg önök, mikor nekünk örömünk van s velünk nem örvendek — ezt pedig számdékosan kerülök minden alkalommal — és mikor bánatunk, gyásznk van, velünk sírni nem tudnak, addig míg ezek iránt közönyöseks maradnak: hiába hírdetök, hogy jó hazafak, mert azt úgy sem hiszsjük el.

Legcélszerűbb leend jövőre itteni hiányaink-ról szólni, melyen önök, magunk segíthetünk; az ipar és kereskedelemről, továbbá rosz utaink-ról — hol vannak, — a czélnak, a kor igényeinek ma meg nem felelő rendőrségről s egyáltalában mind azokról, melyeken közköz egyetértéssel segíthetünk. Elég ezen a téren a teendő.

Közelebbről itteni észleleteimről fogok a t. szerkesztő urnak szolgálni, ha elfogadja.

Székelyfi.

KÜLÖNFELÉK.

— A megyei közigazgatási bizottság folyó hó 2-iki üléséről szóló tudósítást csupán jövő számbunkban adhatjuk térhíjra miált.

— A sepsiszentgyörgyi nőegylet mult szombati fillérestélye igen szépen sikerült. A programm változatossága nagyobb estélynek is díszére vált volna. Zirkelbach Frida és Bogdán Mária kisaszonnyok a Rákóczy indult elő zongorán, majd Böhm József gynn. tanár ur olvastott csinos költemény füzet, eredeti és jeles külföldiek után fordított darabokat. Utána Reményik Kálmán és Fogolyán István urak tilnikó-kettőse és az elsőnek magyar népdalai a tilnikón keltek sok tapsot. Bogdán Blanka kisaszony „Pökáinet” szavalta, kitőnö előadása nagy tetszésben részesült. Volt még vegyes dal, játszottak zongorán; volt tombolajáték, egy második szavalt Vácsa György ur által s kedélyes pár tánc zongoraszó mellett fejzte be az estélyt. A jövő szombati estélyt Bogdán Istvánné és Csalah Kálmánné urasszonyok rendezik. Lesz egy zenequartett Albert Károly, Nagy Elek, Ilyés Tamás, Kozma Gábor és Ráduly József közre működésük mellett. Grófaltvi Anna k. a zongorázi fog, Harmath Domokosné pedig szavalni fog. Felolvass Vácsa György.

— Figyelmeztetés. Azon nőegyleti tagok, kik az 1879-ik évi tagsági díjjal még hátralékban vannak, felhivatnak hátralékaik szives felizetésére még e hó folytán. Bogdán Árt hur, pénztárnok.

— Felhívás. A s. szentgyörgyi jótékony czélu nőegylet, magasztos hivatalához képest a jövő karácsonyi ünnepek alkalmával a szerettetnek oltár akar emelni, a város szégyényeinek, munkaképtelen őregeknek, árváknak, szegény jótanuló iskolás gyermekeknek karácsonyi ajándékokat szándékozik kiosztani. A karácsonfa a város ház dísztermében fog felállitani, az ajándékok ünnepelesen fognak kiosztani. (Az ünneplő napját és óráját annak idejében közhírre teendjük.)

— Advertező. Kinek születése emlékre ünnepe fogunk szentelni — így szólt: „a ki egygyel az én kicsinyeim közül jót cselekszik, annyí, mint ha én velem cselekedt volna; éheztem és ennem adtak, szomjaztam és innom adtak, fogoly voltam és megszabadítottak, rongyos voltam és felruházottak; jőjtek el én atyámnak áldottai!”

Jőjtek, oh jőjteké könyörületes szívű keresztények, jőjteké ti, a kiket megáldott a mennyi jó atya, testi lelki áldásaival, jőjteké ti boldog családapák, családányák, jőjteké, kiknek fölsőleges

világi javatok vannak; jöjjetek, áldozatok a szeretet oltáránál, bár egy fillérrel, bár egy falat kenyérrrel, bár egy ruhadarabbal; mutassuk meg felekezeti és nemzetiség különbség nélkül, hogy emberek, keresztények vagyunk, hogy szívükből nem aludt ki a szeretetnek és könyörületnek érzete.

Jöjjetek mindnyájan, tehetségünkhöz képest töröljünk le bár egy-egy kónycseppet a szerencsétlen nyomorultak szeméről.

Egyelőnk pénztárából egy bizonyos összeg e szent ezétra fog fordítani, de e mellett felhívjuk nemcsak egyelőnk tagjait, hanem városunk összes polgárságát közadakozásra. Mindennemű adományok, különösen

- a, pénz
- b, élelmi cikkek
- c, ruha neműek stb.

egyelőnk alálrt alelnökeihez küldendő f. évi december hó 23-ig. Mindennemű adományok a kiosztás után a saját útján nyilvánosan fognak nyugtáztatni. — A kiosztás ünneplyre tisztelettel meghívjuk a közönséget. Tegyük ez ünnepélyt hasonlóvá Isten országa előestéjéhez, hol őszszetáll-koznak a szegények és gazdagok, hol Isten dicsőitése összefolytat a boldogok örömkönyvei a boldoatlanok hálakönyveivel.

S. Szentgyörgyön, 1879. decz. 3-án.

R e v a y J. a j o s, K e l e m e n I. a j o s n é, titkár. B o g d á n A n d r á s n é alelnökök.

— Értésítés. A helybeli korcsolyázók egy-let a jégpálya ünnepélyes megnyitását kedvező idő esetén folyó hó 8-án az az vasárnap tartja meg. Részletes programot e lapok következő száma fog hozni. S. Szentgyörgy, 1879. dec. 4. A titkár.

— P i a c z u n k r a, már t. i. a piacztérre vonatkozólag a következőket írják nekünk: „Mindig bizonyos szorongással vegyes bámulattal olvastam nevezetes utazók utleírását, midőn valamely utnák külti pusztaságban, ingoványos mocsárokon ezer baj közt kellett átkelniük. Ezen nyomasztó érzések sok tekintetben változtak, hol növekedtek, hol csökkentek, mióta a sepsiszentgyörgyi „befagyott piaczon“ láthatom naponként a tél beállása óta azt a szörnyűséges átkelést, melylyel ott ember és állat szájalomra méltóan küzködik. A szegény iskolás gyermekek közül nem egy veszen téli fürdőt a 32 centimeter (megmértem!) mélységű lékekben s csodálkozom, hogy azok közül a teherhordó állatok közül még nem törték ki nehányan a lábait. Valóban, ha ezen iskolás gyermekeket a jég között bukdácsolva, azokat a szegény párákat térdre hullivva a hasztalan erőlködés miatt nem látán: Wolga mocsárai között, vagy Tibet pusztán „Ázsiában“ képzelném magam. Nem tudom, ki a hibás: a közig. bizottság-e, mely „engedélyével“ ez állapotot előidézte; a városi előjáróság-e, mely megtűri ezt, csak annyit tudok, hogy a városra nézve nagy szegény — s.

— B o g d á n A n d r á s, városunk köztisztelőben álló nagybirtokosa névnapja alkalmából mult vasárnap fényes estélyt adott, melyben díszes vendégcsereg vett részt. A kedély estély a legjobb hangulatban ejtél után ért véget.

— H a m z a M i s k a nagyvárodi zenekara keddén este a nagyvendéglőben élvezetes estélyt szerzett az igen csekély számú közönségnek ép oly jól kezelt népdalait, mint operáival. Ma szerdán este még szintén fog játszani; kívánatos volna, hogy a rendkívüli művelzetet ne szalassza el városunk szépet s jót szerető közönsége.

— A h á r o m s z é k i t a k a r e k p é n z t á r 1879 nov. havi forgalmi kimutatása. Bevétele készpénz átozat a mult hóról 5273 frt 75 kr. 99 féltől betét kis könyvekre 6794 frt 96 kr. Visszafizetett váltókból 52470 frt. Előleghből 1000 frt. Kamatból 1349 frt 06 kr. Illetékből 339 frt 13 kr. — Összeg 67.226 frt 90 kr. Kiadás 40 félnek betét visszafizetésre 8323 frt 05 kr. Folyó kamatra 68 frt 51 kr. Váltószámítolásra 51.205 frt. Előlegekre 335 frt. Osztrákra 28 frt 80 kr. Kezelési költségekre 15 frt 88 kr. Tiszti fizetésre 94 frt 90 kr. Posta díjakra 40 kr. Állami adóba 79 frt 87 kr. Részpénz maradvány 7073 frt 40 kr. — Összeg 67.226 frt 90 kr. S. Szentgyörgy, 1879. nov. 30-án.

O t v ö s P á l, V á s á r h e l y i S a m u, pénztárnok. k ö n y v v e z e t ő.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

T szerkesztő ur!

A szerkesztése mellett megjelenő „Nemere“ című lapnak f. év nov. 27-én megjelent 95-ik számának a „közönség köréből“ rovatában „a sepsiszentgyörgyi ázsiai állapotok“ felirattal egy közlemény jelent meg, melyben a többek között B. I. kir. ügyészre vonatkozólag is tétettek megjegyzések. Ez alkalommal sem az egész közleményben, sem annak egyes részeiben foglaltak igaz, vagy nem igaz volta iránt nyilatkozatot tenni, sem cselezésnek, sem szükségesnek, sem megengedhetőnek nem látom. Itéljen a felett majd akkor a t. közönség, midőn az ország rendes bíróságai is elvégzendték abbani feladatukat, s mikor ezen ügy

* E rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

a nyilvánosságnak is átadható lesz. Jelenleg tehát becses engedelmével csak az óvást bátorokodom a t. olvasó közönséghez intézni: bárki által is legyen eme körülmény aláírva, annak tartalmát általában s főleg azt, mi B. I. kir. ügyészre vonatkozólag abban mondatik, s mintegy százába adatik, ne méltóztatassék feltétlenül elhinni, s annak mintegy felülni, ha még Császár Bálint sepsiszentgyörgyi polgármester mondaná is. Hanem tartsa felítéletét akkorra, midőn azt kimondhatni hitelt érdemlő adatok fognak rendelkezése alatt állani. Ezen óvas meghallgatását e lapoknak mávelt és higgyát olvasó közönségétől annak is inkább el lehet várni, mert eme közleményben több oly egyéni tétetik vonatkozás, kik akár egyenkint, akár egyetemleg, legalább annyi hitelt mindenesetre vindicalhatnak maguknak, mint a közlő, különben széles körben ismeretes polgármester; s mert általános erkölcsi érdek az, hogy hitellel a közönség is csak való és semmi tekintetben el nem ferített tényeknek adakozzék.

K. Vásárhelytt, 1879. nov. 28-án.

Bartha Ignác, királyi alügyész.

PIACZI ÁRAK

Sepsi-Szentgyörgyön 1879. november 10-én

	Legszébb	Közepes	Gyöngébb	Legszébb	Közepes
Buza	9. —	8.80	8.50		
	vegyes				
Rozs	5.20	5. —			
Árpa	4. —	3.80			
Zab	2.65	2.60			
	Törökbuza	4.80			
	Kása	11. —			
	Borsó	5.20			
	Lencse	8.80			
	Fuszulyka	5. —			
	Lennag				
	Burgonya	1.20			
	Marinahas	—,42			
	Disznahas	—,44			
	Juhhas	26. —			
	Faggya (friss)	32. —			

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktörs-dén 1879. november 2-án.

Magyar aranyjárdék	95.50
Magyar vasuti kölesön	113.50
Magy. kel. vasuti államkötv. I. kibocsátás	74.25
Magy. kel. vasuti államkötv. II. kibocsátás	85.25
Magyar kel. vasuti államkötv. 1876. évi	77.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölesön	108. —
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	88.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	88. —
Magy. földteherment. kötv. záradékkal	86.25
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	87. —
Temes-bánati földteherm. kötv. záradékkal	84.25
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	84.50
Hórvát-szlavon földteherment. kötvény	—
Osztrák járadék papirban	68.50
Osztrák járadék ezüstben	79.50
Osztrák járadék aranyban	80.75
1860-iki államsorsjegyek	128.50
Osztrák-magyar bankrészevény	84. —
Magyar hitelbank-részevény	258.50
Osztrák hitelintézet-részevény	279.25
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.51
20 frankos arany (Napoleon'dor)	9.30
Német birodalmi márka	57.70
London (3 havi váltókért)	116.60

Felelős szerkesztő: Málk József.

Kiadótulajdonos: Beustein Márk.

Eladó zongora.

Egy csaknem új, jó karban tartott zongora olcsó árban kapható. Értéke hetni Sepsi-Szentgyörgyön

Benkő János, ref. énekvezérel.

Ny. Bernstein Marknal Sepsi-Szentgyörgyön.

Sz. 2891 közig.

1879.

Hirdetmény,

mely mellett közhírre tétetik, hogy Adler Henrik jelen szám alá beadott tervrajz szerint egy sörfőzödét szándékozik a 302 házzám alatti (Mihály János féle) anyagelebb megvásárolt telkére építtetni szilárd anyagokból és tüzkefényvel ellátva cseréppel fedve.

Mi is jelen hirdetmény által azon hozzáadásal juttatik köztudomásra, miszerint mindazok kik ez ellen bármí oknál fogva kifogást tenni akarnak, kötelesek az 1872-iki év VIII. t. cz. 10 és 10. §§-ai értelmében mátol számítva 14 nap alatt kifogásaikat szóval vagy írásban e városi tanácsnál előadni.

S. Szentgyörgyön, 1879. november hó 27-én.

a városi tanács mint iparhatóság.
CSÁSZÁR BÁLINT,
polgármester.

1-2

Sz. 7401.879 közig.

Hirdetmény.

Al-Doboly község képviselöte jelen évi szeptember hó 14-én tartott képviselöeti gyűlésében a szesz, pálinka, bor és sör árulási jogot Aldobolyban, ugy a vámoshidnál levő koreszmán a jövő 1880. év január hó 1-én kezdődőleg három egymástáni évekre haszonbérbe kiadni határozta és annak határidejűl 1879. december 9-ikére délelőtt 9 órára tüzveten ki a feltételek a község házánál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Az árverezni szándékozók, ha nyílt szavazati vagy zárt ajánlattal akarnak hozzájárulni, 50 frt báóatpénzzel ellátva legyenek.

Aldoboly, 1879. november 24-én.

MAGYARI FERENCZ,
körjegyző.

1-3

Haszonbéri hirdetés.

Árkos községe által a szesz- és pálinka árulás f. év december hó 18-án d. e. 10 órákor a község házánál árjelítés után haszonbérbe kiadatik. A feltételek alulírtnál megtekinthetők a község házánál.

Árkos, 1879. dec. 2-án.

BARABÁS SÁNDOR,
községi bíró.

Árverési hirdetés.

Szárás-Ajta községben a pálinka- és szeszárulási jog az 1880-ik évre a község házánál f. év december 14-én tartandó árverés által haszonbérbe adatik. A feltételek előlegesen is megtekinthetők az alulírtnál.

Szárás-Ajta, 1879. nov. 24-én.

INCZE KÁROLY,
községi bíró.

1-2

Hirdetmény.

Kőrspatak községe részéről a bor és sör árulási jog, valamint a husszék s az ezzel együtt járó husárulási jog lakással 1880-ik évre f. év december 4-én d. e. 10 órákor a község házánál árverés után haszonbérbe kiadatik. A husárulás a kitűzött határidő előtt is kivethető szabad kezűl.

Az árverezési feltételek megtekinthetők a község házánál.

Kőrspatak, 1879. nov. 24-én.

TEGLÁS BÉNIÁM,
községi bíró.

2-2

Hirdetmény.

Kis-Borosnyó községében a szesz, pálinka és sör árulhatása az 1880-ik évre folyó 1879 év decz. hó 16-án a község házánál nyilvános árverés után haszonbérbe adataak. Kikiáltási ár 300 forint, melynek 10% ka báóatpénzűl az árverezni kívánók által előre fizetendő.

Az árverezési feltételek a község házánál kedd és vasárnap napokon megtekinthetők.

Kisborosnyón, 1879. nov. 22-én.

JOÓS ANDRÁS,
községi bíró.

1-2